

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету
менеджменту та маркетингу
Протокол № 7 від 24 лютого 2020 р.

Голова Вченої ради Олег ГАВРИШ

ПРОГРАМА
вступного комплексного фахового випробування
для вступу на освітню програму підготовки магістра
«Управління в сфері оборонно-промислового комплексу»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Програму рекомендовано кафедрою
міжнародної економіки
Протокол № 5 від 22 січня 2020 р.

Завідувач кафедри Сергій ВОЙТКО

Програма складена з метою організації та проведення комплексного фахового випробування для вступу на освітню програму підготовки магістра «Управління в сфері оборонно-промислового комплексу» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

До складу програми комплексного фахового випробування входять розділи з наступних дисциплін (кредитних модулів):

- «Менеджмент»;
- «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»;
- «Управління інноваціями»;
- «Основи права».

Комплексне фахове випробування проводиться у вигляді письмового екзамену. Його тривалість становить до 4 академічних годин (180 хвилин) – без перерви.

Екзаменаційний білет містить теоретичні питання та задачі, одна з яких ситуаційна.

Теоретичні питання представлені у вигляді закритих тестів – текст кожного з питань містить декілька варіантів відповіді, один з яких є вірним. При відповіді на таке питання достатньо зазначити лише літеру, що відповідає обраному варіанту. Загальна кількість тестових питань – 80 (по 20 питань з кожної з 4 дисциплін). На теоретичні питання відводиться до 120 хвилин (до 1,5 хвилини на кожне з питань).

На розв'язок однієї задачі відводиться до 30 хвилин. При цьому відповідь на цей вид завдання повинна містити: стислий виклад методики розв'язання; формули, що використовуються; отримані проміжні результати; остаточну відповідь. Загальна кількість задач – 2. Загалом на розв'язок задач відводиться до 60 хвилин.

Структура навчального матеріалу, який вноситься на комплексне фахове випробування

Менеджмент

1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту. Менеджмент як відокремлена сфера діяльності. Менеджери та підприємці. Рівні управління. Функції менеджменту за рівнями управління.
2. Етапи розвитку менеджменту. Наукові школи менеджменту. Підходи до управління. Закони, закономірності та принципи менеджменту.
3. Відмінність основних функцій менеджменту від конкретних функцій, які визначаються посадою. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Планування як загальна функція менеджменту. Організація як загальна функція менеджменту. Мотивування як загальна функція менеджменту. Контроль як загальна функція менеджменту.
4. Технологія менеджменту: сутність та етапи перебігу. Методи менеджменту: економічні; технологічні; адміністративні; соціально-психологічні. Механізм взаємодії методів, функцій менеджменту та управлінських рішень.
5. Управлінські рішення як результат управлінської діяльності. Процес управління. Управлінський цикл. Особливості управління.
6. Керівництво та лідерство. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Форми впливу та влади. Теорії лідерства.
7. Ефективність менеджменту: концепції визначення; підходи до оцінки; системи показників; напрями підвищення. Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті.
8. Стили керівництва. Класифікація стилів керівництва. Вимоги до ділових якостей менеджера. Поняття делегування, відповідальності, повноваження. Принципи делегування повноважень. Причини уникання додаткових повноважень підлеглими. Відмінності між змістовними та процесуальними теоріями мотивації.
9. Види організаційних структур. Етапи розробки організаційної структури. Переваги та недоліки дивізіональних структур управління. Організаційні зміни та провідники змін.
10. Місія організації. Вимоги до цілей організації. Внутрішнє та зовнішнє середовища організації.

11. Стратегічне та тактичне планування в менеджменті. Роль та значення SWOT–аналізу в розробці стратегії організації. Системний та ситуативний підходи в менеджменті. Умови прийняття управлінських рішень.
12. Інформація та комунікації в менеджменті. Комунікаційний процес, його елементи та етапи. Принципи та методи в етиці ділового спілкування.
13. Управління персоналом: структура та функції. Роль кваліфікації менеджера. Оцінювання результатів діяльності персоналу та його атестація. Людський фактор у діяльності організації. Конфлікти в організації та способи їх уникнення. Роль корпоративної культури в діяльності підприємства.
14. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера. Управління, спрямоване на успіх. Критерії ефективного управління. Тайм-менеджмент, його основні поняття та принципи. Самоменеджмент, його основні складові. Підходи до самоменеджменту.
15. Роль технічного прогресу в менеджменті. Управління інноваційними процесами на підприємстві.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства

1. Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД): сутність та класифікація видів. Фактори, що стимулюють розвиток ЗЕД. Суб'єкти ЗЕД.
2. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система державного регулювання ЗЕД. Правове регулювання ЗЕД.
3. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Класифікація видів мита. Визначення митної вартості. Зміст та організація митного контролю.
4. Загальндержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
5. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система нетарифного регулювання ЗЕД.
6. Сутність ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій. Види квот і ліцензій.
7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система валютного регулювання в Україні. Інструменти валютного регулювання. Валютний курс та його види.
8. Міжнародні розрахунки та банківське обслуговування. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД.
9. Організація виходу підприємства на зовнішній ринок. Підходи до вибору цільового ринку для ЗЕД. Стратегії пошуку закордонних ринків. Способи виходу підприємства на зовнішні ринки.
10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності. Підходи до визначення експортних контрактних цін.
11. Алгоритм визначення експортних контрактних цін на основі порівняння з цінами конкурентів. Визначення і розрахунок відповідних коефіцієнтів коригування.
12. Зовнішньоекономічні операції та угоди. Поняття зовнішньоторгової операції. Основні та допоміжні зовнішньоторгові операції. Зовнішньоторгові угоди: суть і класифікація.
13. Типовий міжнародний контракт купівлі-продажу. Форми типового контракту.
14. Зовнішньоекономічний контракт. Структура зовнішньоторгового контракту купівлі-продажу товарів. Типові підходи до складання зовнішньоекономічного контракту.
15. Торговельно-посередницькі операції на зовнішньому ринку. Види посередників у зовнішній торгівлі.

Управління інноваціями

1. Сутність та особливості інновацій.
2. Зміст і завдання інноваційної діяльності підприємства.
3. Структура та властивості інноваційного потенціалу.
4. Інноваційний тип та інноваційна модель розвитку.
5. Сутність та зміст технологічних укладів.
6. Національна інноваційна система та державне управління інноваційною діяльністю.
7. Інноваційна інфраструктура.
8. Інноваційний процес: зміст, етапи, моделі.

9. Особливості процесу розроблення нового продукту.
10. Створення та трансфер інноваційних технологій.
11. Організація інноваційної діяльності на підприємстві.
12. Інвестування інноваційної діяльності підприємств.
13. Сутність та особливості інноваційних проектів.
14. Змістовність інноваційної активності підприємства.
15. Методи визначення ефективності інноваційної діяльності.

Основи права

1. Поняття та ознаки юридичної науки.
2. Основні теорії походження держави. Загальні закономірності виникнення держави.
3. Поняття і ознаки держави. Суверенітет держави, суверенітет народу, суверенітет нації.
4. Функції держави. Форми держави.
5. Види форм державного правління. Класифікація форм державного устрою
6. Види форм державного (політичного) режиму.
7. Джерела (форми) права.
8. Правові системи світу. Романо-германський тип правової системи. Англо-американський тип правової системи. Релігійно-традиційний тип правової системи.
9. Поняття і ознаки норми права. Види норм права. Структура норми права
10. Систематизація законодавства та її види
11. Тлумачення права. Поняття системи права. Поняття галузі права. Поняття, форми та способи реалізації норм права.
12. Поняття та структура (елементи) правовідносин.
13. Юридичні факти.
14. Правомірна поведінка та правопорушення. Склад правопорушення, зміст його елементів. Форми вини. Види правопорушень.
15. Загальне поняття та види юридичної відповідальності.

Список літературних джерел

Менеджмент

1. Адизес И. К. Стили менеджмента – эффективные и неэффективные / Ицхак Калдерон Адизес; пер. с англ. Т. Гутман; науч. ред. С. Филонович. М.: Альпина Бизнес Букс, 2009. 199 с.
2. Друкер Питер Ф. Задачи менеджмента в XXI веке / Питер Ф. Друкер; пер. с англ.: учебное пособие. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2001. 272 с.
3. Дяченко Т. О. Основи менеджменту: навч. посібник / Т. О. Дяченко; М-во освіти і науки України, Нац. авіаційний ун-т. К.: Кондор, 2010. 174 с.
4. Кравченко В. О. Основи менеджменту. Навчальний посібник. Одеса: Атлант, 2012. 212 с.
5. Минцберг Г. Менеджмент: природа и структура организаций глазами гуру / Генри Минцберг; пер. с англ. О. И. Медведь. М. : ЭКСМО, 2009. 463 с.
6. Мескон, М. Х. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури; пер. с англ. О.И. Медведь. М.: Вильямс, 2012. 672 с.
7. Осовська Г. В. Основи менеджменту : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : «Кондор», 2008. 664 с.
8. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: Підручник. К. : Академвидав, 2003. 608 с.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства

1. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності. 3-тє видання перероблене та доповнене: підручник. / О. П. Гребельник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 432 с.
2. Дунська А. Р. Зовнішньоекономічна діяльність: теорія і практика. Навчальний посібник./ А.Р. Дунська. К. Кондор, 2013. 688 с.

3. Новак В. О. Зовнішньоекономічна діяльність: підручник / В. О. Новак, Т. Л. Мостенська, Г. С. Гуріна, О. В. Ільєнко. К. : Кондор, 2012. 552 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон : навч. посібник. 6-те вид., перероб. та доп. / За ред. Ю. Г. Козака. К. : Центр учбової літератури, 2016. 290 с.
5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник / О. В. Шкурупій, В. В. Гончаренко, І. А. Артеменко та ін. / За ред. О. В. Шкурупій. К. : Центр навчальної літератури, 2012. 248 с.
6. Тюріна Н. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник / Н. М. Тюріна, Н. С. Карвацька. К. : ЦУЛ, 2013. 408 с.

Управління інноваціями

1. Гавриш О. А. Інноваційний менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. / О. А. Гавриш, В. В. Дергачова, К. О. Бояринова та ін. Київ : НТУУ «КПІ», Вид-во «Політехніка», 2016. 392 с.
2. Дергачова В. В. Інноваційна політика : навч. посіб. / В. В. Дергачова, К. О. Бояринова. К. : Кондор, 2014. 420 с.
3. Дудар Т. Г. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / Дудар Т. Г., Мельниченко В. В. К. : ЦУЛ, 2009. 256 с.
4. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підручник / С. М. Ілляшенко. Суми : ВТД Університетська книга, 2010. 334 с.
5. Смоляр Л. Г. Управління процесом розробки і освоєння виробництва нових продуктів : навч. посіб. / Л. Г. Смоляр, К. О. Бояринова, О. В. Кам'янська. К : Кондор, 2015. 494 с.

Основи права

1. Крегул Ю. І. Основи правознавства : навч. посіб. К. : Київ. нац. торг- економ. ун-т, 2007. 406 с.
2. Правознавство : підручник / А. І. Берлач, Д. О. Карпенко, В. С. Ковальський та ін. ; ред. В. В. Копейчиков, А. М. Колодій. К. : Юрінком Інтер, 2004. 752 с.
7. Правознавство : метод. вказівки з навч. дисципліни / В.І. Білоус, І.В. Дмитриченко, М.О. Філіппських. Миколаїв : НУК, 2014. 132 с.
8. Правознавство. Словник термінів: навч. посіб. / В.Г. Гончаренко та ін. К. : Юрисконсульт; КНТ, 2013. 241 с
9. Єрофєєнко Л.В. Правознавство : навч.-метод. посіб. / Л.В. Єрофєєнко, В.М. Бережний. Х. : ХНАДУ, 2007. 322 с.
10. Костенко О. Б. Основи правознавства : посібник / О. Б. Костенко. Вид. 2-ге, переробл. і допов. К. : Ін Юре, 2007. 223 с.

Приклад екзаменаційного білету

1.	<p>Що слід розуміти під терміном "управління" і де переважно він застосовується?</p> <p>А) термін "управління" не є синонімом терміну "Менеджмент" і застосовується тільки до діяльності людей у сфері бізнесу;</p> <p>В) термін "управління" є синонімом терміну "Менеджмент" але він переважно застосовується до різних видів людської діяльності;</p> <p>С) термін "управління" застосовується переважно до діяльності людей у сфері економіки;</p> <p>Д) термін "управління" застосовується переважно до діяльності людей в державній сфері.</p>
2.	<p>Що повинні відображати функції менеджменту?</p> <p>А) основні закономірності управління системами;</p> <p>В) основні властивості, зв'язки та відносини управління;</p> <p>С) відносини, які складаються між керуючою та керованою системами.</p> <p>Д) основні цілі та місію підприємства.</p>

3.	<p>Планування цілей, планування засобів, планування процесів:</p> <p>A) сфера планування менеджменту; B) особливості планування менеджменту; C) соціально-економічне планування; D) предмет планування менеджменту.</p>
4.	<p>Як називаються в українському законодавстві організації, які мають статус юридичної особи?</p> <p>A) закладами; B) підприємствами; C) фірмами. D) філіями.</p>
5.	<p>Що являє собою суб'єкт управління?</p> <p>A) людина, або група людей, що здійснюють управління; B) учасники управління системою; C) людина, або група людей, що мають певні знання про управління. D) людина, або група людей, по відношенню до яких здійснюють управління.</p>
6.	<p>Згідно з теорією А. Маслоу скільки виділяють рівнів потреб?</p> <p>A) 2; B) 4; C) 5; D) 7.</p>
7.	<p>Місія організації – це:</p> <p>A) взаємозв'язаний комплекс заходів щодо підвищення життєздатності організації в конкурентній боротьбі; B) основний загальний орієнтир її діяльності, чітко визначена причина її існування, особлива роль; C) процес контролю зовнішніх факторів для визначення майбутніх можливостей і загроз; D) компоненти, що непрямо впливають на організацію;</p>
8.	<p>Лідерство можна визначити як:</p> <p>A) можливість впливати на поведінку інших людей; B) формально санкціоноване право впливати на підлеглих; C) таку поведінку однієї особи, яка вносить зміни в поведінку інших людей; D) спроможність впливати на окремі особистості та соціальні групи, трудові колективи, спрямовувати їхні зусилля на досягнення мети організації, фірми, підприємства.</p>
9.	<p>Комунікаційна мережа являє собою:</p> <p>A) сукупність каналів комунікації; B) сукупність методів комунікації; C) форму поєднання індивідуумів, які беруть участь в процесі комунікації; D) сукупність засобів комунікації</p>
10.	<p>Комунікації поділяють на:</p> <p>A) аналогові та дигітальні; B) формальні та неформальні; C) зрозумілі та незрозумілі; D) службові та побутові.</p>
11.	<p>Цілі управління класифікуються за такими ознаками:</p> <p>A) економічному, соціальному, галузевому. B) за змістом, рівнями управління, часу, масштабу. C) щодо рівнів управління. D) все перераховане.</p>
12.	<p>Мета управління це:</p> <p>A) кінцевий пункт всього процесу управління. B) конкретний, кінцевий стан або бажаний результат об'єкта управління.</p>

	<p>С) оптимізація діяльності об'єкта управління по досягненню місії організації. В) теж, що стратегія управління.</p>
13.	<p>Підприємець - це: А) менеджер. В) начальник відділу в організації. С) продавець в магазині. Д) людина, яка бере на себе ризик щодо організації власної справи, впровадження ідеї або продукту.</p>
14.	<p>Методи, спрямовані на деталізацію планів, регулювання виробничого процесу і господарської діяльності, забезпечення чітких дій апарату управління і злагодженої роботи всіх підрозділів підприємства, - це: А) організаційні методи управління; В) оперативно-розпорядчі методи управління; С) економічні методи управління. Д) стратегічні методи управління.</p>
15.	<p>Організація як функція управління - це: А) складання планів з урахуванням стратегії і цілей фірми, її виробничого профілю і специфіки діяльності на ринку; В) розробка та використання стимулів для ефективної взаємодії суб'єктів спільної діяльності; С) порівняння параметрів об'єкта з заданими і виявлення відхилень; Д) створення такої структури підприємства, дає можливість ефективної і спільної роботи персоналу.</p>
16.	<p>Де переважно застосовується лінійна структура управління: А) в управлінні великими організаціями; В) в управлінні об'єднаннями організацій; С) в управлінні малими організаціями; Д) в управлінні середніми організаціями.</p>
17.	<p>Довгострокові та перспективні плани розробляються строком на: А) п'ять і більше років; В) 3-5 років; С) 1 рік; Д) на півріччя, квартал, місяць, тиждень.</p>
18.	<p>Хто з учених створив теорію «Х» та «У»: А) Мак-Клейланд; В) Врум; С) Маслоу; Д) Мак-Грегор.</p>
19.	<p>Організація, яка реагує на зміни середовища та застосовує нові технології має: А) адаптивну організаційну структуру; В) механістичну організаційну структуру; С) конгломератну організаційну структуру; Д) матричну організаційну структуру</p>
20.	<p>На впевненості в тому, що за певну виконану роботу Людина отримає винагороду ґрунтується наступна теорія мотивації: А) справедливості; В) потреб; С) винагород; Д) очікувань.</p>
21.	<p>Відносини між суб'єктами світового господарювання з приводу купівлі-продажу товарів та послуг: А) міжнародна торгівля; В) міжнародний поділ праці;</p>

	<p>С) зовнішня торгівля; D) світовий ринок.</p>
22.	<p>Серед причин, що стимулюють розвиток ЗЕД найголовніші – це: А) рівномірність економічного розвитку різних країн світу; В) однаковий рівень науково-технічного розвитку; С) характер політичних відносин; D) рівномірне розміщення фінансових ресурсів.</p>
23.	<p>На основі двох- або багатосторонньої угоди встановлюється: А) преференційне мито; В) конвенційне мито; С) протекціоністське мито; D) спеціальне мито.</p>
24.	<p>Формування раціональної структури експорту та імпорту забезпечується за рахунок: А) фіскальної функції; В) стимулюючої функції; С) регулятивної функції; D) захисної функції.</p>
25.	<p>Які із перерахованих нижче видів операцій не відносяться до посередницьких: А) компенсаційні операції; В) агентські операції; С) операції зі зберігання; D) комісійні операції</p>
26.	<p>Які існують методи визначення якості в контрактах: А) за стандартом; В) за місцем укладання; С) за періодом дії; D) за матеріальною винагородою.</p>
27.	<p>Що має бути відбито у розділі «Предмет контракту»? А) назва товару та його характеристика; В) кількість товару; С) якість товару; D) ціна товару.</p>
28.	<p>Як називається вартість товару без урахування витрат пов'язаних з доставкою? А) фактурна вартість; В) змінна ціна; С) монопольна ціна; D) базисна ціна.</p>
29.	<p>Яку базову умову використовують при експорті, якщо продавець передає право власності на товар на терміналі? А) DAP; В) DAT; С) DDP; D) DDT.</p>
30.	<p>Ефективність визначають для імпорту: А) товарів виробничого призначення та народного споживання; В) товарів, призначених для переробки за кордоном; С) товарів народного споживання; D) товарів, призначених для споживання урядом.</p>
31.	<p>Документ, що засвідчує прийняття вантажу до перевезення: А) акцепт; В) коносамент; С) запит; D) оферта.</p>

32.	<p>Який вид транспорту може бути використано при здійсненні контракту на умові FCA «Інкотермс» 2010 р.:</p> <p>А) будь-який; В) тільки залізничний; С) тільки морський та річковий; D) тільки повітряний.</p>
33.	<p>Тимчасове користування майном одного з контрагентів за визначену плату є основою:</p> <p>А) операції з переробки давальницької сировини; В) посередницьких операцій; С) орендних операцій; D) операцій доручення.</p>
34.	<p>Як розподіляються види мита за метою і функціональністю?</p> <p>А) фіскальне, протекціоністське, преференційне; В) спеціальне, антидемпінгове, компенсаційне; С) експортне, імпортне, транзитне; D) автономне, конвенційне.</p>
35.	<p>Головна відмінність договору купівлі-продажу від інших видів договорів полягає в:</p> <p>А) переході права власності на товар від продавця до покупця; В) відсутності переходу права власності на товар від продавця до покупця; С) тимчасовому використанні покупцем товарів продавця; D) спільній організації виробництва кінцевої продукції.</p>
36.	<p>Який державний орган видає ліцензії на здійснення експортно-імпортних операцій:</p> <p>А) Кабінет Міністрів України; В) Національний банк України; С) Міністерство економіки України; D) Державна митна служба України.</p>
37.	<p>Як розподіляється мито за способом нарахування?</p> <p>А) адвалорне, специфічне, комбіноване, змішане; В) внутрішнє та зовнішнє; С) пряме та непряме; D) пряме, внутрішнє, адвалорне</p>
38.	<p>Що не включається в митну вартість?</p> <p>А) контрактна ціна; В) витрати на транспортування; С) комісійні митному брокеру; D) митні платежі.</p>
39.	<p>Сукупність комерційних угод, які передбачають, поряд з закупівлею товарів, зустрічну поставку певних товарів – це:</p> <p>А) зустрічна торгівля; В) зворотна закупівля; С) зустрічна закупівля; D) компенсаційне узгодження.</p>
40.	<p>Умова CFR в редакції «Інкотермс» 2010 р. використовується тільки для:</p> <p>А) морського та річкового транспорту; В) залізничного транспорту; С) будь-якого транспорту; D) повітряного транспорту</p>
41.	<p>Впровадження нового товару належить до такого типу інновацій як:</p> <p>А) організаційні; В) процесні; С) продуктові; D) маркетингові.</p>

42.	Фізичні або юридичні особи, які провадять інноваційну діяльність, називаються: A) інноватори; B) суб'єкти інноваційної діяльності; C) об'єкти інноваційної діяльності; D) інвестори.
43.	Інноватика, що обслуговує поточні короткострокові цілі організацій, вважається: A) стратегічною; B) маркетинговою; C) виробничою; D) операційною.
44.	Технологічний уклад — це: A) установлення обсягу витрат і вигод проекту; B) комплекс інститутів правового, фінансового та соціального характеру; C) взаємопов'язана та взаємозумовлена стійка економіка, система, що має якісне наповнення, яке відрізняє технологічні уклади один від одного; D) правильні відповіді а і б.
45.	Організації, головним завданням яких є підтримання малих, новостворених фірм і починаючих підприємств, називаються: A) технополіс; B) технопарк; C) науковий парк; D) бізнес-інкубатор.
46.	Процес перетворення нового знання, ідеї в конкретний інноваційний продукт та його поширення на ринку має назву: A) життєвий цикл інновації; B) інноваційна діяльність; C) інноваційний процес; D) інноваційний менеджмент.
47.	Роботи, що спрямовані на створення нових або удосконалення наявних продуктів, послуг, технологій, матеріалів — це: A) дослідно-конструкторські роботи; B) науково-дослідні роботи; C) розробки; D) теоретичні дослідження.
48.	Фінансування фундаментальних досліджень здійснюється переважно за рахунок: A) коштів венчурних фондів; B) прибутку корпорацій; C) коштів державного бюджету; D) власних коштів науково-дослідних установ.
49.	Метод переходу до випуску нової продукції, за якого застаріла продукція, що знімається з виробництва, поступово заміщується новою, має назву: A) послідовний; B) паралельний; C) паралельно-послідовний; D) примусовий.
50.	Передавання технології, що супроводжується зміною або призупиненням майнових прав щодо неї та (або) її складових має назву: A) зміною технології; B) призупиненням технології; C) трансфером технології; D) бартером.

51.	Складовою інноваційного потенціалу, що підлягає оцінюванню є: А) грошовий потенціал; В) організаційний потенціал; С) управлінський потенціал; D) інформаційний потенціал.
52.	Організаційна структура НДДКР за якої фундаментальні дослідження відокремлені від розробок є структурою: А) тематичного типу; В) організованою за стадіями НДДКР; С) побудованою за дисциплінарною ознакою; D) організованою за продуктовою ознакою.
53.	Стратегія, що характеризується постійною розробкою технологічних інновацій - це: А) стратегія імітації; В) стратегія залежності; С) стратегія технологічного лідера; D) стратегія удосконалення.
54.	Визначення об'єктів інновацій відбувається на такому етапі як: А) розповсюдження інновацій; В) виявлення інновацій; С) виявлення та вибору інновацій; D) впровадження інновацій.
55.	Об'єктом раціоналізаторської пропозиції є: А) матеріальний об'єкт; В) технічний процес; С) технологічний процес; D) матеріальний об'єкт або технологічний чи технічний процес.
56.	Можлива величина втрат, яка перевищує прибуток, але не є більшою за виручку потрапляє в зону: А) допустимого ризику; В) безризикову; С) критичного ризику; D) катастрофічного ризику.
57.	Для оцінювання ефективності інвестицій використовує показник: А) комерційної ефективності; В) інноваційної активності; С) ефективності виробництва; D) ділової активності.
58.	Операція приведення майбутніх доходів до моменту часу, коли здійснюються витрати — це: А) компаундирування; В) ануїтет; С) дисконтування; D) визначення точки беззбитковості.
59.	Норма дисконту, за якої чистий дисконтований потік проекту стає рівним нулю — це: А) чиста теперішня вартість; В) індекс рентабельності; С) внутрішня норма доходності; D) дисконтований термін окупності.
60.	У відносинах ліцензіара і ліцензіата основним видом розрахунків за ліцензію є: А) інновація; В) проценти; С) готівковий розрахунок; D) роялті.

61.	Що таке демократія: А) форма політичного режиму; В) форма правління; С) підпорядкованість органів державної влади президенту; D) взаємодія органів державної влади.
62.	Які існують форми державного устрою: А) федерація; В) республіка; С) тоталітарна держава; D) демократична держава.
63.	Що являє собою поняття права в об'єктивному розумінні: А) підпорядкування одних осіб іншим; В) міра можливої поведінки людини; С) система встановлених державою правових норм; D) сукупність всіх органів державної влади.
64.	Якими способами здійснюється систематизація законодавства: А) модифікація; В) консолідація; С) реструктуризація; D) внесення змін.
65.	Яке поняття відбивається у такому визначенні: «Структура вищих органів державної влади, порядок їх формування та розподіл компетенції між ними»: А) Форма правління; В) форма державного устрою; С) форма державного режиму; D) теорія розподілу влади.
66.	Вкажіть різновид систематизації законодавства, за яким зведення нормативних матеріалів робиться за хронологічним, предметним та іншими критеріями: А) консолідація; В) кодифікація; С) інкорпорація; D) імплементація.
67.	Назвіть елементи, які входять до складу правопорушення: А) об'єкт; В) суб'єкт; С) об'єктивна сторона; D) усі перелічені.
68.	З яких елементів утворюється система права: А) Правова норма; В) інститут права; С) галузь права; D) варіанти А), В), С).
69.	Який елемент правової норми передбачає умови її застосування: А) гіпотеза; В) преамбула; С) диспозиція; D) санкція.
70.	Як називається елемент юридичної норми, що фіксує заходи несприятливого впливу на порушника правової норми: А) диспозиція; В) санкція; С) гіпотеза; D) розпорядження.

71.	До структурних елементів правовідносин належать: А) гіпотеза, диспозиція, санкція; В) кодифікація, інкорпорація, консолідація; С) суб'єкти, об'єкт, зміст; D) суб'єктивна сторона, об'єкт.
72.	Кодифікація та інкорпорація — це: А) форми систематизації законодавства; В) форми реалізації норм права; С) види правозастосовчої діяльності; D) форми державного устрою.
73.	Юридична особа — це: А) працівник державного нотаріату; В) підприємство або установа; С) особа, яка має вищу юридичну освіту; D) особа, яка працює в правоохоронних органах.
74.	Вина, мета і мотив — ознаки якого елемента складу правопорушення перераховані? А) об'єкт; В) суб'єкт; С) об'єктивна сторона; D) суб'єктивна сторона.
75.	Основним джерелом (формою) права України є: А) нормативно-правовий акт; В) парламентська правосвідомість; С) правозастосовча діяльність; D) правочини.
76.	До юридичних джерел (форм) права не відноситься: А) правовий прецедент; В) закон; С) ухвали та постанови суду; D) правовий звичай.
77.	Способами безпосередньої реалізації норм права є: А) додержання (заборон); В) виконання (обов'язків); С) використання (дозволів). D) варіанти А), В), С).
78.	Яке поняття відбивається у такому визначенні: «це владно-організаційна діяльність уповноважених державних органів, організацій і посадових осіб, яка здійснюється в процедурно-процесуальному порядку і полягає у реалізації норм права шляхом винесення юридичних рішень щодо конкретних суб'єктів з конкретних питань»: А) прийняття законодавчих актів; В) правозастосовча діяльність; С) додержання, виконання і використання норм права; D) процедура притягнення до юридичної відповідальності.
79.	Що означає наведене визначення: «це передбачена нормами права конкретна життєва обставина (подія, дія, стан), котра є підставою для настання юридичних наслідків»: А) правозастосування; В) юридичний факт; С) додержання, виконання і використання норм права; D) правовідношення.
80.	Суверенітет держави - це: А) верховенство і повнота державної влади всередині країни; В) незалежність і рівноправність державної влади у міжнародних відносинах; С) верховенство народу як джерела і носія влади, його право самому вирішувати свою долю ; D) варіанти А) та В).

Задача 1.

Українська фірма експортує морозиво. Розрахувати контрактну ціну однієї упаковки морозива, а також загальну суму контракту з урахуванням наступних витрат: отримання ліцензії на експорт – 1500 грн; пакування – 0,12 грн/уп.; завантаження – 0,15 грн/уп.; розвантаження – 0,15 грн/уп.; доставка до місця призначення 2600 грн/т; послуги експедитора – 800 грн; оформлення документів – входить до послуг експедитора. Собівартість продукції становить 1,90 грн/уп., рентабельність – 22%. Розмір партії - 2 тони (4000 упаковок) морозива.

Задача 2.

Керівник відділу кредитування одного з українських банків Тетяна Михайлівна після довгих міркувань прийняла нарешті остаточне рішення про необхідність введення штатної посади заступника начальника відділу. Це було пов'язано з тим, що постійно збільшується обсяг роботи відділу, де Тетяна Михайлівна була єдиним менеджером, почав впливати на якість роботи. Тетяна Михайлівна розуміла, що за щоденною «плинністю» починає випускати з уваги найважливіші проблеми, які потрібно було вирішувати у відділі. Коло потенційних кандидатів швидко звужився до двох співробітниць. Першою була її давня подруга Олена Миколаївна; з нею вони п'ятнадцять років, тому разом навчалися у Фінансовій академії. Роки спільного навчання в одній групі, життя в гуртожитку – усе це дуже зблизило їх.

Вони довіряли одна одній, а після одруження продовжували дружити родинами. Як фахівець Олена Миколаївна була цілком кваліфікованим працівником. Їй не вистачало, на думку Тетяни Михайлівни, творчої «жилки», енергійності та наполегливості в досягненні поставленої мети. Саме ці якості і дозволили свого часу Тетяні Михайлівні стати керівником відділу кредитування та відповідно начальником Олени Миколаївни. Цю подію Олена Миколаївна сприйняла зовні спокійно.

Іншою кандидатурою на посаду заступника, як вважала Тетяна Михайлівна, була Надія, що після закінчення ВНЗ працювала в її відділі майже два роки. Із перших днів своєї трудової діяльності Надія швидко «влилася» у жіночий колектив відділу.

Маючи гострий розум, і будучи надзвичайно динамічною, Надія незабаром стала кваліфікованим працівником. Тетяна Михайлівна міркувала, що Надії не вистачало лише посидючості. Неодноразово Надія пропонувала Тетяні Михайлівні оригінальні вирішення проблем, які виникали перед відділом, вирішуючи їх, вдавалося досягти значних результатів.

Запитання для аналізу

1. Кому, на Вашу думку, варто віддати перевагу в рішенні питання про заступника відділу: подрузі Олені Миколаївні або молодій співробітниці Надії?
2. Поясніть своє рішення, намагаючись «зважити» переваги та недоліки кожної кандидатури.
3. Якими якостями має володіти менеджер?
4. Чи є специфіка в роботі заступника начальника відділу банку, страхової фірми, податкової інспекції й інших підприємств і організацій?

Критерії оцінювання і принципи виставлення кінцевої оцінки

Кожна правильна відповідь на теоретичне (тестове) питання оцінюється в 1 бал, а неправильна, – у 0 балів. Максимальна можлива кількість балів за теоретичні питання, – 80 балів ($1 \cdot 80 = 80$).

Розв'язок задачі оцінюється від 0 до 10 балів:

4 бали	Правильно викладено > 80% ходу розв'язку
2 бали	Правильно викладено від 60% до 80% розв'язку
2 бали	Наявність всіх розрахунків та правильних проміжних результатів
2 бали	Наведені всі правильні остаточні відповіді

Максимально можлива кількість балів за задачі, – 20 балів ($2 \cdot 10 = 20$). Підсумковою оцінкою за 100-бальною шкалою є сума балів, отриманих за теоретичні питання та задачі.

Залежно від загальної суми отриманих балів вступнику, згідно критеріїв **ECTS**, виставляється оцінка:

Сума набраних балів	Оцінка
95-100	Відмінно
85-94	Дуже добре
75-84	Добре
65-74	Задовільно
60-64	Достатньо
менше 60	Незадовільно

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Сергій ВОЙТКО, доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародної економіки _____

Ярослава ГЛУЩЕНКО, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки _____

Ірина ГРІНЬКО, кандидат економічних наук, доцент, кафедри
міжнародної економіки _____

Анна КУХАРУК, кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри міжнародної економіки _____

Наталя ЧЕРНЕНКО, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки _____